

NOVI KONCEPTI KNJIŽNIČNE TEHNOLOGIJE U KNJIŽNICI „GRIGOR PRLIČEV” IZ OHRIDA

Elena Stankoska viša knjižničarka
Nacionalna Ustanova Knjižnica „Grigor Prlićev”
Ohrid, Republika Sjeverna Makedonija

COBISS

C Kooperativni

O Online

B Knjižničko - Bibliografski

I Informacijski

S Sustav i

S Servise - Usluge

COBISS

U ovaj sustav je povezano gotovo tisuću četiri stotine sedamdeset šest knjižnica. Države sudionice u ovoj platformi iz regije su;

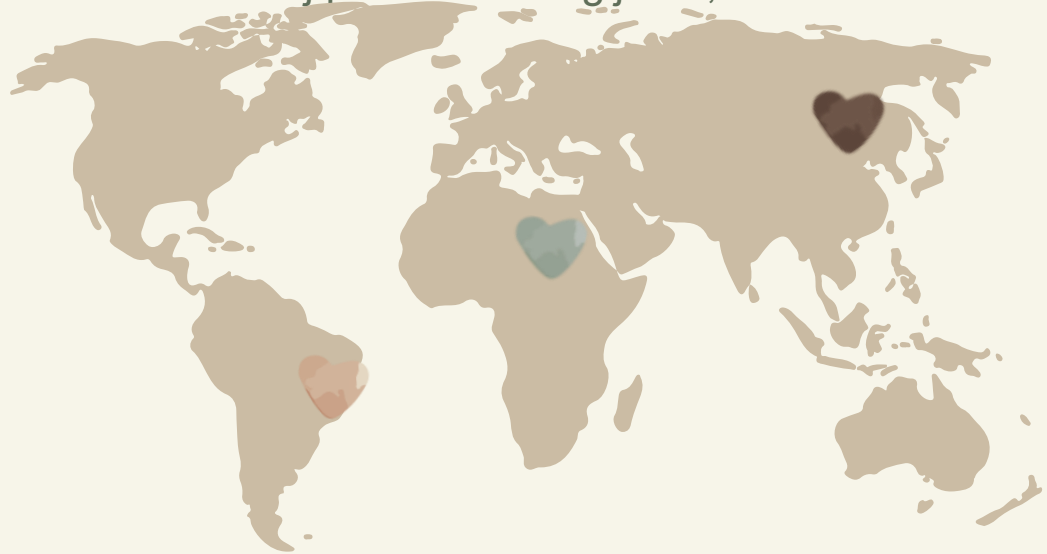
Albanija
Slovenija
Crna Gora

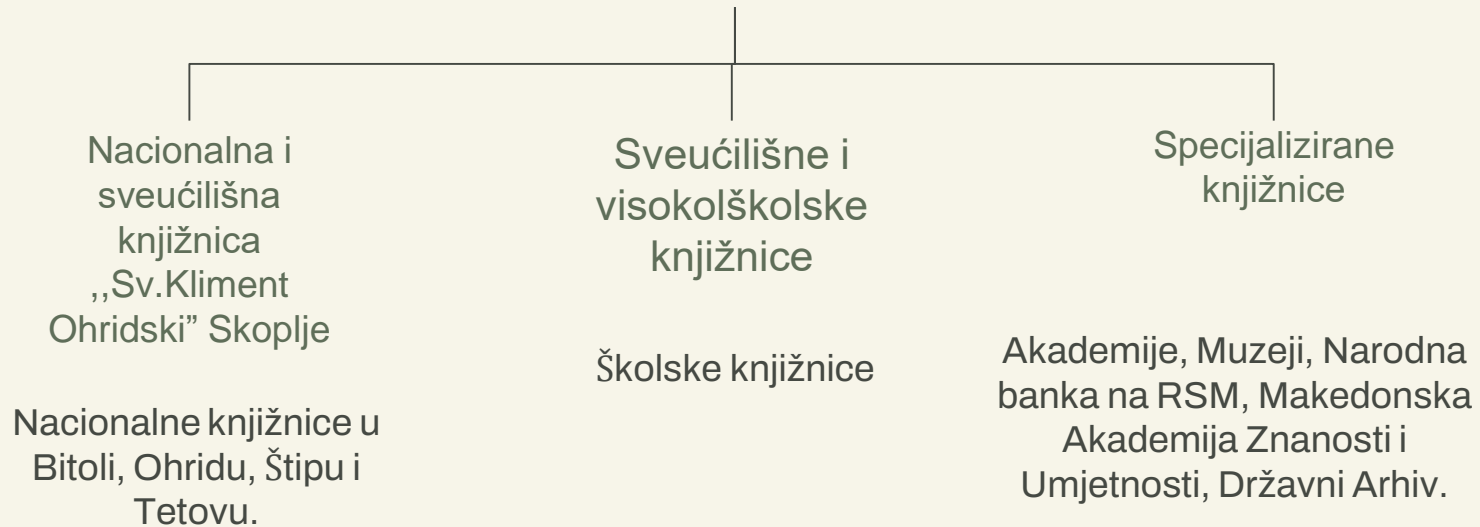
Makedonija
Kosovo

Srbija
Bugarska
Bosna i Hercegovina

Knjižnice u COBISS-u u Makedoniji

COBISS u knjižnici „Grigor Prlićev” iz Ohrida

Članarinu za odrasle iznosi 300 denara ili 4,85 eura.

A za djecu do osnovne škole 200 denara ili 3,23 eura.

Svaki član naše knjižnice ima pravo iznajmiti najviše tri knjige, za koje plaća amortizaciju za jednu knjigu od pet denara, a u eurima to bi bilo 0,081 eura ili 0,6 hrvatskih kuna.

Rok za vraćanje posuđenih knjiga je 10 radnih dana, uz vikende 14.

Također postoji mogućnost produženja roka za posuđene knjige.

Ako knjiga nije vraćena u predviđenom roku, korisnici plaćaju novčane kazne. Kazne se računaju po pet denara knjige dnevno, ili 0,6 hrvatskih kuna dnevno za jednu knjigu.

SWOT analiza

S

Strengths
Snaga

W

Weaknesses
Nedostatak

O

Opportunities
Mogućnosti

T

Threats
Prijetnje

SWOT analiza na COBISS-u

- *Statistički izvještaj o porijeklu članova;*
- *Online pretraživanje knjižničkog fonda – knjige, stručna literatura, novine u bilo kojoj knjižnici;*
- *Mogućnost provjere novčanih dugova;*
- *Zapisi i podsjetnici putem e-pošte o vremenskom roku za vraćanje posuđenih materijala;*
- *Pravovremeno vraćanje posuđenih knjižničkih materijala.*

- *Vrlo precizno pisanje prilikom pretraživanja – ne dopušta štamparske greške;*
- *Nema broja i povijesti čitanjih knjiga kod članova knjižnice.*

Snage S W Nedostatak

Mogućnosti O

- *Pregled dostupnosti tražene knjige - koliko primjeraka ima iste i ima li slobodan primjerak, a ako je pozajmljena kada je rok za njezin povrat;*
- *Mogućnost rezervacije određene knjige;*
- *Mogućnost između knjižničke pozajmice.*

T Prijetnje

- *Ograničen rok za vraćanje – s mogućnošću produženja roka;*
- *Postoji opasnost da će zbog novčanih kazni čitatelj odustati od članstva u knjižnici.*

Pretraživanje u COBISS-u

Osnovne vrste radova koje se mogu pretraživati su:

- monografske publikacije
- serijske publikacije
- članci
- zvučne zapise
- video zapise
- filmovi
- kartografske radove
- notne radove
- slikovne radove
- računalne radove

- ❖ U COBISS-u postoje tri vrste pretraživanja:
- ❖ Osnovno pretraživanje – najčešće korištena pretraga koja se koristi kad podaci nisu potpuno poznati. Prilikom unosa zahtjeva za pretraživanje mogu se koristiti velika i mala slova, jer to ne utječe na rezultat.
- ❖ Izborno pretraživanje – vrlo precizna pretraga koja omogućuje istovremenu pretragu u više knjižnica. Po potrebi određuje se jezik, godina itd.
- ❖ Komandno pretraživanje – omogućuje precizna pretraga i namijenjeno je naprednim korisnicima koji su vrlo dobro upoznati s strukturom bibliografskih podataka.

Pretraživanje u COBISS-u

Pretraživanje je iznimno jednostavno.

Potrebno je odabrati željenu knjižnicu za pretraživanje, zatim napisati autora ako nam je poznat, zatim naslov djela ako nam je poznat, ključne riječi itd.

U slučaju da ne znamo točan naslov djela, možemo pretraživati po piscu; dakle u polje s autorom pišemo autora, a polje s naslovom ostavljamo praznim ako nije poznato.

Pretraživanje će nam pokazati sva djela autora, uključujući broj primjeraka.

Isto vrijedi i u slučaju da ne znamo ili nismo sigurni u autora djela;

ostavljamo polje autora praznim, a u polje naslova pišemo naslov djela.

Pretraživanje će nam pokazati tko je autor traženog djela i koliko primjeraka ima u traženoj knjižnici.

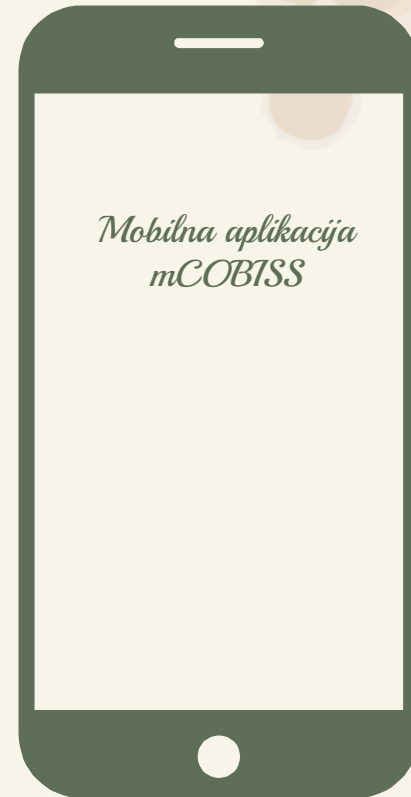
Mobilna aplikacija mCOBISS

To je mobilna aplikacija pomoću koje korisnici mogu sami, online, na brz način produžiti rok dospjeća posuđenih knjiga.

Pomoću ove aplikacije možete pretraživati online baze podataka, odnosno pretraživati knjižnice.

Pretraživanje može biti po autoru ili po naslovu.

Još jedna pozitivna strana aplikacije je da postoji retrospektiva, odnosno povijest čitanih knjiga koje je korisnik pročitao.

❖ Sve dobre i pozitivne strane aplikacije

- ❖ Pretraživanje knjižničkog materijala
- ❖ Pregled zajmova
- ❖ Pregled dugova i ograničenja
- ❖ Prijem e-izvješćivanja
- ❖ Pretraživanje i pregledavanje informacija o knjižnicama
- ❖ Priča o lokaciji knjižnice
- ❖ Karta i upute za put do odabrane knjižnice
- ❖ Čitanje ISBN i ISSN bar kodova
- ❖ Sinhronizacija korisničkih profila mcobiss i cobiss+

Zaključak

Kako bi korisnici mogli koristiti COBISS platformu, knjižničari ih trebaju educirati o korištenju programa, te u svojim korisnicima poticati informacijsku pismenost koja je ključ za pronalaženje relevantnih informacija i pripremu za cjeloživotno učenje.

Knjižničari igraju ključnu ulogu u promicanju pismenosti, obrazovanja i pristupa informacijama.

Oni su odgovorni za upravljanje knjižničkim zbirkama, organiziranje događaja i programa za zajednicu, pomaganje korisnicima u pronalaženju resursa i pružanje smjernica u istraživanju i pronalaženju informacija.

Što se tiče zadovoljstva korištenjem COBISS platforme, mogu reći da smo u velikoj mjeri zadovoljni njegovim korištenjem. Kao knjižničari posjećujemo obuke koje provodi Nacionalna i sveučilišna knjižnica Sv. Kliment Ohridski.

Svaki sustav treba nadogradnju i usavršavanje. To znači da je potrebno napraviti nove ispravke kako bi se eliminirale nedostatke, a poboljšavale i usavršavale dobre i pozitivne strane.

Korisnici usluga u knjižnici Grigora Prličeva s zadovoljstvom prihvaćaju nova tehnološka dostignuća u smislu aplikacija i redovito je koriste. Istraživanja pokazuju da se u Ohridu najčešće koristi ova aplikacija mcobiss.

Završit ću citirajući Davida Lenkisa, profesora knjižničnog znanosti na Sveučilištu u Teksasu, koji je rekao:

„Loše knjižnice grade zbirke, dobre knjižnice grade usluge, a odlične knjižnice grade zajednice“.

—*David Lankes*

Hvala na pažnji i hvala još jednom na prilici
za sudjelovanje! Iskreno se nadam da ćemo
nastaviti surađivati.

